

Ədalət gözləyən tariximiz

Heydər Əliyevin 1960-1970-ci illərdə Azərbaycan əleyhinə yönəlmiş erməni-daşnak qüvvələrinin məkrli planlarına qarşı qətiyyətli mübarizəsi

⇒ Əvvəli 12-ci səhifədə

FENOMENAL KƏŞFİYYATÇI, DIPLOMAT VƏ SIYASI XADIM

Ümummilli lider Heydər Əliyev hələ o dövrdə DQMV-də baş verən təxribat hərəkətlərində Ermənistan SSR-in rəhbərlərinin də əlinin olduğunu çəkinmədən bildirdi. Belə ki, AR DTK-nın 1967-ci il üçün olan hesabatında DQMV-də olan vəziyyətin müfəssəl təhlilini verərək qeyd edirdi ki, "bir çox hallarda vilayətdə siyasi cəhətdən ziyanlı və cəmiyyətə zidd olan hərəkətlər Ermənistan SSR-dən olan millətçiliyə köklənmiş ayrı-ayrı elementlərin təsiri və bilavasitə iştirakı ilə həyata keçirilir" (AR DTX-nin arxivli).

Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin tarixi köklərini dərinlən bilən ulu öndər Heydər Əliyev Azərbaycana rəhbərlik etdiyi bütün dövrlərdə problemi daim diqqət mərkəzində saxlayır, təxribat ocaqlarının dərhal söndürülməsinə, öz nüfuzundan istifadə edərək SSRİ rəhbərliyi ilə mütəmadi danışıqlar apararaq problemin böyüməsinin və bununla da 1947-ci il hadisələrinin yenidən təkrarlanmasının qarşısını almaq üçün çalışırdı. O çox yaxşı bilirdi ki, problem təkcə Ermənistan rəhbərliyindən deyil, eyni zamanda erməni diasporundan və onların bağlı olduğu xarici xüsusi xidmət orqanlarından da qaynaqlanır. Bir çox xarici ölkələrin xüsusi xidmət orqanları SSRİ-ni daxildən dağıtmaq məqsədilə erməni kartından məharətlə istifadə edirdilər.

Bu baxımdan, Azərbaycana rəhbərliyə başladıqdan sonra da Heydər Əliyevin fəaliyyətində antiAzərbaycan qüvvələrin, ilk növbədə erməni-daşnak dairələrinin iddialarının qətiyyətlə qarşısının alınması da mühüm yer tuturdu.

Xaricdə bütün dünyaya meydan oxuyan, daxildə isə hər hansı müstəqillik meyillərinə qarşı çox qəddarcasına davranan SSRİ-nin "başbilənlərinin", eləcə də Azərbaycana düşmənçiliyini gizlətməyən və heç də zəif olmayan erməni siyasi nomenklaturasının mövcud olduğu bir zamanda, belə bir tarixi şəraitdə Heydər Əliyev respublikaya rəhbərlik etdiyi illərdə, sonra da SSRİ Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini olduğu vaxtlarda da xalqını düşündürən problemləri müdrikliliklə həll edir, milli maraqların və mənafelərin təminatı üçün lazım olan məsələləri ehtiyatla, soyuq düşüncə ilə, məqsədyönlü şəkildə planlaşdırır və inamla həyata keçirir, pragmatik siyasi-taktiki gedişlərlə gələcək müstəqil Azərbaycan üçün çalışırdı. Bunun bariz nəticəsi idi ki, Heydər Əliyevin hakimiyyəti illərində Dağlıq Qarabağda yaşayan ermənilər Azərbaycan torpaqlarına gəlmə olduqlarını bu və ya digər şəkildə etiraf etməli olurdular. Təsədüf deyil ki, onlar bu diyara köçürülmələrinin 150 illiyi münasibəti ilə 1978-ci ildə keçmiş Mardakert - Ağdərə rayonunun Marağaşen - Leninavan kəndində xüsusi abidə də qoymuşdular.

Amma üzəndənərmə erməni alimləri, siyasətçiləri, yazıçıları, şairləri və onlara qahmar çıxanlar antiAzərbaycan siyasətlərindən heç cür əl çəkmir, əsassız iddialarını daha məkrilə davam etdirirdilər. Onların Azərbaycanın böyük və yenilməz oğlu Heydər Əliyevin əleyhinə müxtəlif mərkəzi orqanlara göndərdikləri şər, böhtan dolu, heç bir əsası olmayan "şikayət" məktublarının və teleqramlarının ardı-arası kəsilmirdi. Bütün bunlar həm erməni-daşnak dairələrinin antiAzərbaycan siyasətinin əsas hədəfini, həm də Heydər Əliyevin onlara qarşı fədakar mübarizəsinin mahiyyətini aydın şəkildə göstərirdi.

Ümummilli lider Heydər Əliyev SSRİ kimi nəhəng dövlətin başçılarından biri təyin olunduqdan sonra Moskvaya gedərkən Azərbaycan rəhbərlərinə Dağlıq Qarabağa xüsusi diqqət yetirməyi tövsiyə etmişdir. Lakin bu müdrik və uzaqgörən nəsihətlər yetərincə nəzərə alınmadı. Nəticədə erməni-daşnak qüvvələri yenidən Azərbaycan üzərinə ayaq açdılar, məmləkətimizə qarşı ağılaşmaz ərazi iddiaları irəliləndirdilər. Respublikanın o vaxtkı rəhbərliyinin zəifliyi, iradəsizliyi ermənilərə və erməniləri əllərində alət etmiş bəzi qüvvələrə öz məkrli planlarını genişləndirmələrinə imkan verirdi. Ulu öndər Heydər Əliyev Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun üzvlüyündən və SSRİ Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini vəzifəsindən istefa verdikdən qısa müddət sonra ermənilər Dağlıq Qarabağın ilhaq edilməsi məsələsini artıq heç nədən çəkinmədən qaldırdılar. Bununla da Azərbaycan böyük fəlakətlərlə üzleşdi. Lakin hələ ümid yeri var idi. Qarşıdan bu fəlakətlərlə mübarizənin qətiyyətlə aparılması, Azərbaycanın qurtuluşu və onun qüdrətlənməsi, əbədi müstəqillik və dövlətçilik vəzifələrini həyata keçirməli olan, xalqın imdadı Heydər Əliyev missiyasının yeni dövrü gəlirdi.